

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Na temelju članka 53. stavka 2. Zakona o zaštiti od požara («Narodne novine» br. 58/93.) ministar unutarnjih poslova uz suglasnost ministra prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja donosi

PRAVILNIK

O SUSTAVIMA ZA DOJAVU POŽARA

I. TEMELJNE ODREDBE

I. Općenito

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se tehnički i drugi zahtjevi za projektiranje, ugradnju, rekonstrukciju, preuzimanje, održavanje i uporabu sustava za dojavu požara sa namjenom primjene u građevinama i prostorima, a poradi otkrivanja požara u njegovoj najranijoj fazi, sve u cilju zaštite osoba i imovine od posljedica njegova djelovanja.

Ovaj Pravilnik ne primjenjuje se na ostale sustave nadzora ili dojave kao npr. videosustave, sustave plinodojave, protuprovalne sustave i dr. Kada su navedeni sustavi ili njihovi dijelovi dio sustava za dojavu požara i djeluju zajedno sa sustavom za dojavu požara tada moraju udovoljavati odredbama ovog Pravilnika.

Ovim Pravilnikom propisuje se minimum mjera i uvjeta koje moraju udovoljiti sustavi za dojavu požara. Dodatna svojstva i mogućnosti te njihova poboljšanja, a koja nisu u suprotnosti s odredbama ovog Pravilnika, mogu se prihvatiti kao vrijedeći.

Članak 2.

Sustav za dojavu požara primjenjuje se na:

1. građevine i prostore za koje je, primjenom odgovarajuće metode procjene ugroženosti od požara (npr. TVRB 100, Euroalarm ili dr.), utvrđena obveza ugradnje sustava za dojavu požara kao posebne mjere zaštite od požara,
2. građevine i prostore za koje je obveza ugradnje sustava za dojavu požara kao posebne mjere zaštite od požara utvrđena temeljem posebnih propisa,
3. građevine i prostore za koje je obveza ugradnje sustava za dojavu požara propisana posebnim uvjetima građenja iz područja zaštite od požara.

Izuzetno, odredba točke 1. stavka 1. ovog članka, ne primjenjuje se na građevine i prostore na koje se primjenjuju mjere zaštite od požara višeg stupnja od stupnja utvrđenog primjenom te iste procjenske metode.

2. Pojmovi i određenja

Članak 3.

U ovom Pravilniku rabe se sljedeći pojmovi i određenja:

Sustav za dojavu na daljinu: skup uređaja informacijske tehnike koji omogućuje prosljeđivanje obavijesti i podataka (govorom, zvukom, slikom ili znakom) te u pravilu uključuje njihovu obradu i spis.

Sustav za dojavu opasnosti: sustav za dojavu na daljinu koji se rabi za pouzdanu dojavu opasnosti po ljude i imovinu (npr. sustav za dojavu požara, protuprovalni ili protuprepadni sustav i dr.).

Sustav za dojavu požara: sustav za dojavu opasnosti koji se rabi za direktan poziv za pomoć kod opasnosti od požara i/ili otkrivanje i dojavljivanje požara u njegovoj najranijoj fazi.

Kombinirani sustav: sustav od dvaju ili više pojedinačnih sustava za nadzor i/ili dojavu od kojih je jedan sustav za dojavu požara, a koji imaju zajedničke dijelove.

Centrala za dojavu požara: nadzire sustav za dojavu požara, prima obavijesti od drugih dijelova sustava, obrađuje ih i prosljeđuje te dojavljuje stanja sustava i/ili upravlja drugim sustavima ili njihovim dijelovima.

Uređaj za prosljeđivanje dojave požara (glavni javljač požara): uređaj pomoću kojeg se može uključiti dojava u udaljenoj centrali za prijam dojave požara, el. putem preko sustava za dojavu požara i - po potrebi - dodatno ručno.

Uređaj zaštite od požara: uređaj koji služi za gašenje ili sprečavanje širenja požara. U određenim slučajevima, kod postojanja signala dojave požara, može se automatski uključiti.

Uređaj za upravljanje uređajima zaštite od požara: uređaj za uključivanje uređaja zaštite od požara. Može biti dio sustava ili pridodan sustavu za dojavu požara.

Uređaj za uzbunjivanje: uređaj za dozivanje pomoći od vatrogasne službe ili upozorenje osoblja. Može biti dio sustava ili pridodan sustavu za dojavu požara.

Javljač požara: dio sustava za dojavu požara koji preko centrale za dojavu požara uključuje dojavu požara odnosno uređaj za prosljeđivanje dojave požara. Postoje automatski i ručni javljači požara.

Automatski javljač požara: dio sustava za dojavu požara koji neprekidno ili u određenim vremenskim razmacima prati odgovarajuće fizikalne i/ili kemijske veličine radi otkrivanja požara unutar nadziranog područja.

Ručni javljač požara: dio sustava za dojavu požara pomoću kojeg se ručno uključuje dojava požara.

Pokazivač prorade: uređaj za svjetlosno (pomoćno) pokazivanje prorade automatskog javljača požara.

Pogonsko sredstvo: oprema za proizvodnju, prijenos, raspodjelu, pohranjivanje, mjerenje i pretvorbu energije.

Prijenosni put: vanjski priključak dijelova sustava koji služi za prijenos obavijesti odnosno dojave u sustav za dojavu požara, a može se rabiti i za napajanje energijom.

Glavni vodovi: nadzirani prijenosni putovi.

Sporedni vodovi: nenadzirani prijenosni putovi.

Požarna uzbuna: upozorenje od postojeće opasnosti od požara za ljude i imovinu poradi provođenja mjera obrane od opasnosti.

Lažna uzbuna: uzbuna koja se ne temelji na opasnosti.

Dojava smetnje: dojava odstupanja od planiranog stanja u sustavu za dojavu požara.

Intermitirani zvučni signal: zvučni signal s pravilnom izmjenom perioda zvuka i tišine.

Međupohranjivanje signala uzbune: mjera potvrđivanja stanja uzbune. Prorada automatskog javljača požara procjenjuje se kao požarna uzbuna tek kada je požarna veličina duže vrijeme prisutna.

Požarna veličina: fizikalna veličina koja podliježe mjerljivim promjenama u okolini nastanka požara kao npr. povišenje temperature, dim ili isijavanje plamena.

Usporedba uzorka požarne veličine: mjera kod koje se odlučuje na požarnu uzbunu kada uzorak odgovara pretpostavljenim uvjetima.

Požarni sektor: dio građevine koji je prema ostalim dijelovima građevine i/ili prema drugoj građevini zatvoren građevnim elementima odgovarajuće vatrootpornosti.

Pojedinačna zaštita: nadzirano područje pruža se samo preko pojedinačnog tehničkog uređaja i/ili prostora koji ne predstavlja požarni sektor.

Djelomična zaštita: nadzirano područje pruža se samo preko pojedinačnog požarnog sektora.

Cjelovita zaštita: nadzirano područje pruža se preko cijeloga objekta.

Dojavno područje: dio građevine ili prostora koji služi za nedvojbeno prepoznavanje mjesta dojave opasnosti. Ne smije se rasprostirati izvan požarnog sektora.

Dojavna grupa: jedan ili više javljača požara čija se različita pogonska stanja (uzbuna, smetnja, isklop) grupno pokazuju na centrali za dojavu požara.

Prvo ispitivanje ili ispitivanje preuzimanja: provjera ispravnosti koja se obavlja prije tehničkog pregleda novoizgrađene građevine odnosno nakon izvršene rekonstrukcije sustava.

Periodično ispitivanje: provjera ispravnosti koja se obavlja periodično, u propisanim vremenskim razmacima, nakon prvog ispitivanja.

Provjera ispravnosti djelovanja: provjera djelovanja koju obavlja korisnik u okviru redovnog održavanja i u slučajevima pojave smetnje.

Korisnik sustava za dojavu požara: pravna ili fizička osoba koja koristi sustav ili dijelove sustava za dojavu požara.

II. TEHNIČKI ZAHTJEVI

Članak 4.

Sustav za dojavu požara i njegovi dijelovi moraju udovoljavati odredbama normi niza HRN EN 54, HRN DIN VDE 0833 (dio 1 i 2) i ovog Pravilnika te, po potrebi, uvjetima priključenja na mjesto stalnog dežurstva.

Članak 5.

Sustav za dojavu požara sastoji se od obveznih i neobveznih dijelova.

Obvezni dijelovi sustava za dojavu požara su: automatski javljači požara, centrala za dojavu požara i uređaj za napajanje električnom energijom.

Ustroj sustava za dojavu požara shematski je prikazan u prilogu 1. koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 6.

Korisnik sustava za dojavu požara utvrđuje uvjete uporabe i uvjete okoline kod kojih će sustav biti u uporabi.

Proizvođač i/ili izvođač utvrđuje korisniku snagu i granične vrijednosti okoline unutar kojih sustav za dojavu požara pouzdano radi.

Članak 7.

Sustav za dojavu požara smije imati zajedničke dijelove, opremu, komponente, strujne krugove i vodove s drugim nadzornim i/ili dojavnim sustavima (kombinirani sustavi).

Kod kombiniranih sustava izuzeće, premještaj, kvar ili održavanje bilo kojeg dijela ili strujnog kruga koji ne obavlja niti jednu funkciju sustava za dojavu požara, ne smije uzrokovati gubitak bilo koje njegove funkcije.

Članak 8.

Ručni javljači požara, ovisno o tipu odnosno namjeni, moraju, osim normama iz članka 4. ovog Pravilnika, biti sukladni i odredbama normi HRN DIN 14 650 - 1, 2 i 3, HRN DIN 14 651, HRN DIN 14 652, HRN DIN 14 653, HRN DIN 14 654, 14 655 ili HRN DIN 14 678.

Članak 9.

Centrala za dojavu požara i centrala za prijam dojave požara moraju biti sposobne:

1. primiti dojavu odnosno odgovarajuću obavijest od dojavnih grupa,
2. nadzirati glavne vodove,
3. automatski pokazivati pogonska stanja sustava.

Centrale iz stavka 1. ovog članka, ovisno o izvedenom sustavu za dojavu požara, mogu biti sposobne i:

1. uključiti uređaj za uzbunjivanje,
2. uključiti uređaj za prosljeđivanje dojave požara,
3. uključiti uređaj za upravljanje uređajima zaštite od požara,
4. primiti dojavu ostalih uređaja zaštite od požara (npr. stabilnog sustava za gašenje požara vodom - »šprinkler«),
5. omogućiti priključenje paralelnog pokazivanja,
6. omogućiti priključenje vatrogasne postrojbe prema mjesnim uvjetima,
7. ubilježiti dojavu požara,
8. prihvatiti poziv ručnih javljača požara,
9. spojiti se s drugim sustavima dojave na daljinu uključujući i sustav za obradu podataka,
10. ispitivati i privremeno ograničeno isključiti pojedine dojavne grupe ili glavne vodove pri čemu određeni upravljački izlazi moraju biti blokirani,
11. i dr.

Članak 10.

Kod postojanja uređaja za prosljeđivanje dojave požara korisnik ga je obavezan uključiti (ručno ili automatski).

Kada je predviđeno dodatno ručno uključivanje uređaja za prosljeđivanje dojave požara, ono se obavlja ručnim javljačima požara koji su sukladni odredbama normi iz članka 4. i 8. ovog Pravilnika.

Članak 11.

Prijenosni putovi između dijelova centrale za dojavu požara moraju biti glavni vodovi.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovog članka, prienosni putovi između dijelova centrale za dojavu požara smiju biti sporedni vodovi ako su dijelovi centrale izvedeni kao neposredno susjedni ili su smješteni u zatvorenoj prostoriji za sustav za dojavu požara ili u zatvorenom kućištu u njenoj neposrednoj blizini.

Članak 12.

Glavni vodovi moraju biti, pri uključenom sustavu za dojavu požara, nadzirani na prekid i kratki spoj.

Pogonske smetnje iz stavka 1. ovog članka moraju se prepoznati i pokazati u vremenu i na način sukladan odredbama norme HRN EN 54-2.

Kod prosljeđivanja različitih obavijesti, dojave i sl., preko glavnog voda, korisnik utvrđuje redoslijed prijama signala (rangira signale).

Članak 13.

Uređaji za zvučno uzbunjivanje moraju proizvoditi signal različit u zvuku od sličnih signala koji se rabe za druge svrhe unutar istog područja i taj signal se ne smije rabiti u druge svrhe.

U kombiniranim sustavima signal dojave požara i smetnji ima prednost pred drugim signalima i u slučajevima kada su oni prije nastali.

Izuzetno od odredbe stavka 2. ovog članka, signal protuprepadnog sustava i signal opasnosti po život ljudi smije imati prednost pred signalom dojave smetnji sustava za dojavu požara.

Članak 14.

Kada se za dojavu smetnje rabi intermitirani zvučni signal on se mora javiti najmanje jednom svakih 10 s i ne smije trajati kraće od 0.5 s.

Zvučno pokazivanje smetnji smije biti zajedničko za više nadziranih vodova.

Dopuštena je uporaba uređaja za stišavanje zvučnog pokazivanja smetnji samo na način sukladan odredbama normi HRN EN 54-2.

Stanje kod kojeg smetnja u sustavu ne postoji, a uređaj za stišavanje zvučnog pokazivanja ostavljen je u položaju »stišano«, dojavljuje se kao smetnja.

Članak 15.

Dopuštena je uporaba uređaja za stišavanje zvučnog pokazivanja dojave požara samo na način sukladan odredbama normi HRN EN 54-2.

Stanje kada nema dojave požara, a uređaj za stišavanje zvučnog pokazivanja dojave požara ostavljen je u položaju »stišano«, dojavljuje se kao smetnja sve do njegovog povratka u normalan rad.

Članak 16.

Napajanje energijom sustava za dojavu požara izvodi se sa dva međusobno neovisna izvora sukladno odredbama norme HRN EN 54-4.

Glavni izvor je električna mreža ili druga jednakovrijedna mreža (npr. diesel agregat), a drugi, pričuvni izvor, je akumulatorska baterija sa mogućnošću punjenja.

Prijelaz napajanja s jednog energetskog izvora na drugi mora se obaviti automatski u vremenu kraćem od 30 s te ne smije utjecati na ispravno djelovanje sustava za dojavu požara.

Članak 17.

Pričuvni uređaj za napajanje energijom (akumulatorska baterija) mora se automatski puniti tijekom normalnog rada sustava za dojavu požara.

Izbor akumulatorske baterije obavlja se skladno odredbama norme HRN DIN VDE 0833 dio 2.

Akumulatorske baterije štite se od prekostrujnog opterećenja zaštitnim uređajem nazivne vrijednosti u granicama 150%-200% vrijednosti najvećeg tereta na baterijama.

Članak 18.

Uređaji pridodani sustavu za dojavu požara (npr. uređaj za upravljanje uređajima protupožarne zaštite) smiju se napajati izvan sustava za dojavu požara.

III. PROJEKTIRANJE I OSTALI ZAHTJEVI

Članak 19.

Projekt sustava za dojavu požara sastavni je dio projekta zaštite od požara.

Projekt sustava za dojavu požara smije biti i samostalan projekt.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka projekt sustava za dojavu požara mora imati propisanu formu i sadržaj.

Članak 20.

Sustav za dojavu požara smije projektirati samo osoba ovlaštena za projektiranje prema posebnom Zakonu i propisima donesenim temeljem tog Zakona i to na način sukladan odredbama norme HRN DIN VDE 0833 dio 2 i ovog Pravilnika.

Članak 21.

Kada se sustav ili dijelovi sustava za dojavu požara primjenjuju u okolini različitih vanjskih utjecaja (niske temperature, visoki tlakovi, korozivna ili eksplozivna atmosfera i sl.) ili je na sustavu ili dijelovima sustava za dojavu požara potrebno provesti posebne mjere zaštite od atmosferskog pražnjenja, statičkog elektriciteta, prenapona, ugroženosti od eksplozivne atmosfere ili dr., primjenjuju se pri projektiranju i odgovarajuće odredbe važećih hrvatskih propisa.

Članak 22.

Pri projektiranju sustava za dojavu požara utvrđuju se područja nadzora sustava te vrsta zaštite (pojedinačna, djelomična ili cjelovita) sukladno namjeni građevine pri čemu se utvrđuje i na koje osoblje odnosno opremu pojedinih dijelova građevine se nadzor odnosi te koje se mjere zaštite od opasnosti i mjere upozorenja osoblja uvode.

Unutar područja nadzora iz stavka 1. ovog članka, koje mora biti građevinski ili prostorno odvojeno od nenadziranih područja, moraju biti ispunjeni svi zahtjevi iz ovog Pravilnika glede dojava požara.

Članak 23.

U slučajevima opasnosti po život ljudi projektom sustava za dojavu požara mora se predvidjeti i nadzor svih prostora u kojima se stranke i/ili osoblje trajno ili povremeno zadržavaju, kao i nadzor njima susjednih prostora.

Članak 24.

U slučajevima ugroženosti imovine od požara projektom sustava požara mora se predvidjeti i potpuni nadzor sigurnosnih prostora.

Izuzetak od stavka 1. ovog članka su dijelovi prostora koji imaju malo požarno opterećenje odnosno nemaju mogućnost širenja požara.

Članak 25.

Područje nadzora iz članka 22. ovog Pravilnika mora biti, uz izuzetak dijelova područja iz članka 26. ovog Pravilnika, potpuno nadzirano pri čemu se projektom sustava za dojavu požara mora predvidjeti nadzor i sljedećih dijelova tog područja:

- transportna, prijenosna i instalacijska okna te okna za dizala i osvjetljenje,
- kabelski kanali i okna,
- sabirna mjesta za otpad,
- kabine i slične ugradnje (izuzetak su telefonske kabine),
- međustropni i međupodni prostori,
- dijelovi prostorija stvoreni policama i namještajem udaljenim manje od 0.3 m od stropa,
- natkrivene teretne rampe na otvorenom,
- sabirni hodnici i okna.

Članak 26.

Dijelovi područja iz članka 22. ovog Pravilnika koji se projektom sustava za dojavu požara smiju izuzeti od nadzora su:

- sanitarne prostorije (npr. praonice i zahodi) kada u njima nema pohranjenih zapaljivih tvari ili otpada niti se može naći zapaljiva oprema (ne odnosi se na zajedničke predprostorije),

- stubišta bez požarnog opterećenja koja čine zaseban požarni sektor,

- kabelski kanali i okna nepristupačni za održavanje, ako su u odnosu na ostala područja požarno odvojeni sukladno vatrootpornosti požarnog sektora u kojima se nalaze te ako se kroz njih vode samo elektroenergetski kabeli, najvišeg izmjeničnog napona 220 V, jednog požarnog sektora (ne odnosi se na kanale i okna s kabelima sustava za dojavu požara),

- međustropni i međupodni prostori kada ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

1. visina međuprostora nije veća od 0.8 m,

2. prostorom ne prolaze vodovi sigurnosnih sustava npr. osvjetljenja u slučaju nužde ili zvučnih električnih uređaja,

3. požarno opterećenje je manje od 25 MJ/m² i

4. okolni građevni dijelovi (stropovi, podovi, zidovi) nezapaljivi su, a međuprostor podijeljen nezapaljivim materijalom u dijelove čija dužina i širina nije veća od 10 m,

- međupodni prostori, ako su prisilno ventilirani i ispitani na vatrootpornost po ovlaštenoj ispitnoj stanici tako da je osigurana pravodobna vatrodojava,

- međustropni i međupodni prostori koji iz geometrijskih i/ili tehničkih razloga ne mogu biti nadzirani, a podijeljeni su u svim smjerovima nezapaljivim materijalom na udaljenosti od najviše 10 m, s odgovarajuće brtvljenim prodorima,

- kanali za provjetranje i klimatizaciju:

1. ako su sve prostorije kroz koje prolaze kanali nadzirane automatskim javljačima požara,

2. ako je centrala sustava za klimatizaciju nadzirana automatskim javljačima požara,

3. ako su glavni usisni i isisni kanali sustava za klimatizaciju nadzirani javljačima protoka zraka,

4. ako dojava jedne grupe javljača upravlja protupožarnim zaklopkama i/ili isključuje provjetranje,

- rashladne stanice (do 20 m²).

Članak 27.

Područje nadzora sustava za dojavu požara iz čl. 22. ovog Pravilnika dijeli se na dojavna područja.

Dojavno područje određuje se na način koji omogućuje žurno i jednoznačno određivanje mjesta javljanja odnosno požara.

Javljači požara jednog dojavnog područja grupiraju se u jednu dojavnu grupu.

Dojavna područja i dojavne grupe projektiraju se sukladno odredbama norme HRN DIN VDE 0833 dio 2.

Članak 28.

Ručni javljači požara moraju biti projektom sustava za dojavu požara predviđeni na izlazne evakuacijske putove tako da njihova međusobna udaljenost ne iznosi više od 100 m.

U posebno ugroženim područjima požarnog opterećenja $> 2 \text{ GJ/m}^2$ međusobna udaljenost ručnih javljača ne smije iznositi više od 40 m.

Na mjestima ili kod opreme gdje postoji opasnost od eksplozije udaljenost između ručnih javljača požara smije se ograničiti i na vrijednost manju od propisane.

Članak 29.

Izbor automatskih javljača požara obavlja se prema očekivanim požarnim veličinama u fazi njegovog nastajanja, visini prostorija, okolnim uvjetima i mogućim smetnjama u nadziranom području, a njihov broj i razmještaj određuju se prema vrsti primijenjenih javljača, geometriji prostorije (veličini, visini, obliku stropa i krova itd.), vrsti primjene te uvjetima okoline nadziranog područja.

Automatski javljači odabiru se na način da se svaki požar može prepoznati u početnom stadiju, a razmještaju tako da se izbjegne lažna uzbuna.

Izbor, broj i razmještaj automatskih javljača požara moraju biti sukladni odredbama norme HRN DIN VDE 0833 dio 2.

Kada se kod automatskih javljača požara primjenjuje mjera uklanjanja lažne uzbune međupohranjivanjem signala uzbune tada automatski javljač požara, pod stalnim utjecajem fizikalne veličine iznad razine utvrđene za uzbuđivanje, mora aktivirati uređaj za uzbuđivanje u vremenu kraćem od 1 min (dimni javljači požara) odnosno 15 s (ostali automatski javljači požara).

Članak 30.

Za pomoćno, svjetlosno pokazivanje prorade automatskih javljača požara smiju se rabiti pokazivači prorade.

Pokazivači prorade postavljaju se, u pravilu za:

1. označavanje prostorije u kojoj se javljač nalazi, po sredini iznad pristupnih vrata,
2. označavanje položaja međustropnih javljača točno ispod javljača odnosno na spuštenu strop,

3. označavanje položaja međupodnih javljača,

4. označavanje položaja javljača u prostorijama pristupačnih jedino navođenjem iz druge prostorije.

Pokazivači prorade smiju se izostaviti samo:

1. kod ručnih javljača požara,

2. kada dojavna grupa ne pokriva više od 5 susjednih prostorija čija je ukupna podna površina manja od 400 m²,

3. kod više od 5 prostorija ako:

- je svaka prostorija pokrivena vlastitom dojavnom grupom,

- na prilaznim vratima prostorije postoji trajna, jasna i čitljiva oznaka prostorije koja je upisana u oznaku grupe i Plan sustava za dojavu požara i

- u svakom trenutku je prepoznatljiva.

4. kod međupodnih (međustropnih) prostora:

- kada je kod pristupnih vrata prostoriji s međupodnim (međustropnim) prostorom predviđeno paralelno pokazivanje, ili

- kada svaki javljač požara međupodnog (međustropnog) prostora pripada vlastitoj dojavnoj grupi i predviđeno je trajno označavanje njegovog položaja na podu (stropu).

5. kod visokoregalnih skladišta, kada svaki javljač požara u regalu pripada vlastitoj dojavnoj grupi, a kod pristupnih vrata skladištu predviđen je plan i skica skladišta s ucrtanim mjestima ugradnje javljača.

Članak 31.

Isključeno stanje automatskih javljača požara mora se pokazivati crvenim pokazivačem (trajnim ili titrajućim svjetlom) pridodanom javljaču.

Dopušteno je i vlastito svjetlosno pokazivanje pogonskog stanja automatskih javljača požara.

Pokazivanje iz stavka 2. ovog članka mora biti zelene boje.

Članak 32.

Sastavni dio sustava za dojavu požara čine:

1. plan sustava za dojavu požara,

2. plan uzbunjivanja,

3. knjiga održavanja i

4. upute za rukovanje i održavanje

koji su dio dokumentacije o sustavu za dojavu požara te se pohranjuju u blizini centrale za dojavu požara.

Za prostorno razmještene objekte postavlja se prethodna obavijest (prostorni nacrt, pokazna ploča i sl.) na mjesto dolaska vatrogasne postrojbe poradi pravilnog usmjeravanja vatrogasne tehnike.

Članak 33.

Plan sustava za dojavu požara opisuje dijelove sustava i sustav u cjelini.

U plan sustava za dojavu požara unose se:

- granice nadziranih područja, namjena dojavni područja kao i oznake raspoređenih dojavni grupa,
- svi dijelovi sustava, prikazani na mjestima ugradnje,
- trase vodova prijenosnih putova za spajanje svih dijelova sustava uključujući i napajanje energijom preko razdjelnika električne energije,
- opisi glavnih vodova za dojavu požara, uređaja za upravljanje, uzbunjivanje i prosljeđivanje signala.

Planu sustava za dojavu požara prilaže se i popis dojavni grupa te popis svih sastavnih dijelova sustava poredanih po tipu i količini, kao i blok dijagram sustava koji sadrži poredane nazive i brojeve dojavni područja, dojavni grupa i javljača.

Planom sustava za dojavu požara utvrđuje se i funkcionalna povezanost između stanja uzbune dojavne grupe i funkcije prosljeđenog upravljačkog signala uređaju za upravljanje i uzbunjivanje kao i drugim, po dojavi požara, upravljanim pogonskim sredstvima.

Članak 34.

Planom uzbunjivanja utvrđuju se postupci uzbunjivanja za vrijeme i izvan radnog vremena.

Plan uzbunjivanja mora biti u skladu s Općim aktom korisnika, odnosno Planom zaštite od požara.

Planom uzbunjivanja smije se predvidjeti davanje signala preduzbune samo za dežurno osoblje. Signal preduzbune daju automatski javljači požara, nakon čega slijedi potvrđivanje prijama signala preduzbune od strane dežurne osobe i provjera stanja javljača požara.

Provjera iz stavka 3. ovog članka traje najdulje 3 min unutar kojeg vremena se, po potrebi, poništi. Ukoliko se u tom vremenu signal preduzbune ne poništi stanje uzbune nastupa automatski.

Stanje uzbune nastupa automatski i ukoliko u roku od 15 s po nastanku signala preduzbune ne dođe do potvrde njegova prijama te ako dođe do prorade drugog automatskog javljača požara tijekom provjere iz stavka 3. ovog članka.

Ako se signal uzbune prosljeđuje preko uređaja za prosljeđivanje dojava požara uređaj za prosljeđivanje se mora uključiti na signal preduzbune.

Mjera uklanjanja lažne uzbune međupohranjivanjem signala uzbune kod automatskih javljača požara prema stavku 4. članka 29. ne smatra se preduzbuom ukoliko vremensko kašnjenje traje kraće od propisanog i ne zahtijeva nikakvu ljudsku radnju.

Sustav mora u svakom trenutku osigurati mogućnost prekida slijeda postupanja utvrđenog planom uzbunjivanja.

Članak 35.

U plan uzbunjivanja unose se i upute kako:

- upozoriti osobe u opasnosti i pravodobno ih evakuirati,
- uključiti u gašenje požara dežurno osoblje i vlastite vatrogasne postrojbe (ako su osnovane);
- uzbuniti najbližu profesionalnu (dobrovoljnu) vatrogasnu postrojbu,
- uzbuniti osoblje koje ima posebne dužnosti glede zaštite od požara (prema Općem aktu korisnika ili Planu zaštite od požara).

IV. UGRADBA I RAZMJETAJ

Članak 36.

Kod ugradbe i razmjetaja sustava za dojavu požara i njegovih dijelova primjenjuju se odredbe ovog Pravilnika te mogući uvjeti priključenja uređaja prosljeđivanja dojava požara.

Dijelove sustava za dojavu požara u protueksplozijskoj izvedbi smije ugraditi samo pravna osoba ovlaštena prema posebnim propisima.

Članak 37.

Centrale za dojavu požara smještaju se u prostorije koje su suhe, pogonski pristupačne i dovoljno svijetle.

Prostorije iz stavka 1. ovog članka koje nisu pod stalnim nadzorom osoblja moraju biti zasebni požarni sektori i biti nadzirane automatskim javljačima požara.

Ako postoji izvedena sigurnosna rasvjeta ona mora biti izvedena i u prostorijama iz stavka 1. ovog članka.

Neovlaštenim osobama mora biti trajno onemogućen pristup prostoru centrale za dojavu požara.

Put od prilaznog mjesta vatrogasne tehnike do centrale za dojavu požara mora biti označen putokazima D1 i D2 prema normi HRN DIN 4066.

Članak 38.

Ručni javljači požara moraju biti:

1. smješteni na dobro vidljivo mjesto,
2. slobodno pristupačni,
3. po potrebi, dodatno označeni prema normi HRN DIN 4066,
4. tako smješteni da se udarna tipka nalazi na visini 1400 +/- 200 mm od razine poda,
5. osvijetljeni dnevnim ili drugim izvorom svjetlosti (ukoliko je predviđena sigurnosna rasvjeta ista mora osvijetljivati i ručne javljače požara),

Svaki ručni javljač požara mora imati u pričuvi oznaku »Van uporabe«.

Članak 39.

Automatski javljači požara moraju biti:

1. postavljeni u dovoljnoj količini i odgovarajućem prostoru,
2. odabrani prema odgovarajućem riziku od požara odnosno očekivanim požarnim veličinama,
3. ugrađeni tako da požarna veličina u vrlo kratkom vremenu postiže vrijednost na koju javljač može odgovoriti.

Na svakom javljaču ili u njegovoj neposrednoj blizini te na pokazivaču prorade mora postojati oznaka pripadnosti dojavnoj grupi i redni broj unutar grupe.

Kod zaklonjenih javljača požara pristupačnost njihovim mjestima ugradnje mora biti trajno i jasno obilježena.

Članak 40.

Sustavu za dojavu požara mora biti na raspolaganju vlastita mreža energetske i signalne vodove.

Vodovi iz stavka 1. ovog članka moraju biti odabrani, položeni, učvršćeni i označeni na način sukladan odredbama norme HRN DIN VDE 0833 dio 2 te normi HRN EN 54-2 i 4.

V. PREUZIMANJE, ODRŽAVANJE I UPORABA

Članak 41.

Prvo ispitivanje ili ispitivanje preuzimanja provodi se prije puštanja u pogon novoizvedenog sustava za dojavu požara.

Prvo ispitivanje obavlja ovlaštena pravna osoba na način propisan Pravilnikom o uvjetima za obavljanje ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara te normi HRN DIN 0833 dio 1.

Članak 42.

Prije započinjanja ispitivanja iz članka 41. ovog Pravilnika moraju se upozoriti sve osobe koje bi mogle automatski primiti signale dojave požara ili smetnji da je ispitivanje u tijeku.

Po završenom ispitivanju moraju se upozoriti osobe iz stavka 1. ovog članka da je ispitivanje završeno.

Članak 43.

Ispitivanje automatskih javljača požara obavlja se na mjestu ugradnje i uključuje sve javljače u sustavu.

Daljinsko ispitivanje (s kontrolnog uređaja ili drugog mjesta) dopušteno je samo ako postupak uključuje provjeru svih funkcionalnih dijelova javljača (ulazak odgovarajuće požarne veličine u javljač i dr.).

Članak 44.

Na automatskim javljačima požara koji se ne mogu resetirati, umjesto toplinskog ispitivanja provodi se mehaničko i električno ispitivanje funkcija, a, po potrebi, mjeri se i bilježi i otpor strujnog kruga javljača.

Članak 45.

Ispitivanje automatskih javljača požara kod kojih se primjenjuje mjera za uklanjanje lažne uzbune međupohranjivanjem signala provodi se na način da se simuliraju uvjeti uzbune u svakom krugu javljača poradi utvrđivanja kod kojih se javljača primjenjuje navedena mjera te se utvrđeno stanje uspoređuje s podacima navedenim u planu sustava za dojavu požara (utjecajne zone, vrijeme kašnjenja, broj javljača i dr.).

Članak 46.

Kada je sustavu za dojavu požara ili njegovom dijelu pridodan drugi paralelni ili pomoćni sustav ili njegov dio, poradi postizavanja veće pouzdanosti, ispitivanje se provodi kod isključenoga pridodanog sustava.

Članak 47.

Kada je sustavu za dojavu požara ili njegovom dijelu pridodan pričuvni sustav ili njegov dio ispitivanjem se utvrđuje obavlja li se preklapanje na pričuvni sustav unutar određenog vremena i bez gubitka sposobnosti uzbunjivanja.

Članak 48.

O obavljenom ispitivanju sastavlja se Zapisnik o ispitivanju.

Sadržaj Zapisnika iz stavka 1. ovog članka te način njegovog pohranjivanja propisan je Pravilnikom o uvjetima za obavljanje ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara.

Članak 49.

Nakon rekonstrukcije, proširenja ili drugih promjena na sustavu za dojavu požara ili njegovom opsegu nadzora provodi se ispitivanje promjene kao prvo ispitivanje prema članku 41. ovog Pravilnika.

Ispitivanje promjene smije se ograničiti na dio sustava na kojem je obavljena promjena odnosno koji je pod utjecajem novih ili postojećih pogonskih sredstava.

Članak 50.

Preuzimanje sustava za dojavu požara od strane korisnika obavlja se sukladno protokolu o preuzimanju i utvrđuje zapisnički.

Članak 51.

Sustav za dojavu požara ispituje se i periodično.

Ispitivanja iz stavka 1. ovog članka provode se najmanje jednom godišnje po pravnoj osobi i na način kako je propisano Pravilnikom o uvjetima za obavljanje ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara.

Članak 52.

O obavljenom periodičnom ispitivanju iz članka 51. ovog Pravilnika sastavlja se Zapisnik o ispitivanju.

Sadržaj Zapisnika iz stavka 1. ovog članka te način njegovog pohranjivanja mora biti sukladan Pravilniku o uvjetima za obavljanje ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara.

Članak 53.

Korisnik sustava za dojavu požara mora biti upućena osoba ili mora ovlastiti upućenu osobu.

Upućena osoba je osoba sposobna utvrditi stanja i obaviti radnje iz čl. 54. ovog Pravilnika.

Članak 54.

Korisnik ili od njega ovlaštena osoba mora kod pokazivanja smanjenja trajne pogonske gotovosti sustava, neispravnog funkcioniranja sustava ili kod promjena koje utječu na nadzor sustava za dojavu požara (npr. prenamjena prostorije ili preoblikovaje prostora) provesti provjeru ispravnosti djelovanja.

Članak 55.

Sustav za dojavu požara smije redovito održavati samo osoba najmanje srednje stručne spreme elektro smjera o čemu mora postojati dokumentacija.

Stručna osoba zadužena za održavanje sustava za dojavu požara utvrđuje se Općim aktom iz područja zaštite od požara vlasnika ili korisnika istog sustava.

U slučaju smetnji na sustavu za dojavu požara, a na inicijativu korisnika odnosno od njega ovlaštene osobe, neodložno se provjerava njegova ispravnost djelovanja od strane stručne osobe iz stavka 1. ovog članka te se sustav dovodi u ispravno stanje.

Članak 56.

Osim u slučajevima iz članka 54. ovog Pravilnika provjera ispravnosti djelovanja sustava za dojavu požara obavlja se najmanje 2 (dva) puta godišnje u približno istim vremenskim razmacima.

Pri tome se provjerava ispravnost:

- glavnih vodova, od toga najmanje jedan javljač (kod automatskih javljača samo oni koji se mogu provjeriti bez smetnji),
- uređaja za pokazivanje odnosno upravljanje u centrali za dojavu požara ili izvan centrale za dojavu požara,
- uređaja za upravljanje u svezi s uređajima za prosljeđivanje signala, uređajima za upravljanje, uređajima za uzbunjivanje i dr.
- napajanja energijom,

Osim provjera iz stavka 2. ovog članka provjerava se sustav za dojavu požara i na utjecaj smetnji (npr. prenamjena ili preoblikovanje prostora) koje nisu uzete u obzir pogonskim mjerama.

Članak 57.

Svi pogonski događaji koji se odnose na ispravno djelovanje sustava za dojavu požara tijekom njegove uporabe, a naročito slučajevi iz članka 54. - 56. ovog Pravilnika, unose se od strane korisnika ili od njega ovlaštene osobe u knjigu održavanja.

U knjigu održavanja unose se i obavljene provjere ispravnosti djelovanja i provedene mjere od strane stručne osobe zadužene za održavanje sustava.

VI. KAZNE ODREDBE

Članak 58.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 5.000 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. korisnik, ako ne uključi uređaj za prosljeđivanje dojave požara (članak 10. stavak 1.);

2. korisnik, ako rabi uređaj za zvučno uzbunjivanje sustava za dojavu požara u druge svrhe (članak 13. stavak 1.);
3. korisnik, ako prilikom uporabe uređaja za stišavanje zvučnog pokazivanja dojave požara nije postupio na način sukladan odredbama normi HRN EN 54-2 (članak 14. stavak 3.);
4. ovlašteni projektant, ako sustav za dojavu požara nije projektiran na način da udovoljava odredbama ovog Pravilnika (članak 20.);
5. korisnik, ako dokumentaciju o sustavu za dojavu požara ne pohranjuje u blizini centrale za dojavu požara (članak 32. stavak 1.);
6. korisnik, ako nije trajno onemogućio pristup prostoru centrale za dojavu požara od strane neovlaštene osobe (članak 37. stavak 4.);
7. korisnik, ako put od prilaznog mjesta vatrogasne tehnike do centrale za dojavu požara nije označen na propisan način (članak 37. stavak 5.);
8. korisnik, ako ne upozori sve osobe koje bi mogle automatski primiti signal dojave požara ili smetnje da je ispitivanje u tijeku (članak 42. stavak 1.);
9. korisnik, ako nakon rekonstrukcije, proširenja ili drugih promjena na sustavu za dojavu požara ili njegovom opsegu ne provede ispitivanje promjene (članak 49. stavak 1.);
10. korisnik, ako se ne brine o pogonskoj gotovosti sustava za dojavu požara (članak 54.);
11. korisnik, ako sustav za dojavu požara ne održava redovito te o tome ne posjeduje dokumentaciju (članak 55. stavak 1.);
12. korisnik, ako ne obavlja provjeru ispravnosti djelovanja sustava za dojavu požara najmanje dva puta godišnje (članak 56. stavak 1.);
13. korisnik, ako se u knjigu održavanja ne unose pogonski događaji koji se odnose na ispravno djelovanje sustava za dojavu požara (članak 57. stavak 1. i 2.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500 do 3.500 kuna i odgovorna osoba korisnika.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 59.

Na sustave za dojavu požara izvedene do dana stupanja na snagu ovog Pravilnika primjenjuju se samo odredbe članka 49. i članaka 51.-58. ovog Pravilnika do isteka njihove uporabe ili prve rekonstrukcije.

Članak 60.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o jugoslavenskim standardima za sastavne dijelove sustava za automatsko otkrivanje požara (»Narodne novine«, br. 53/91.).

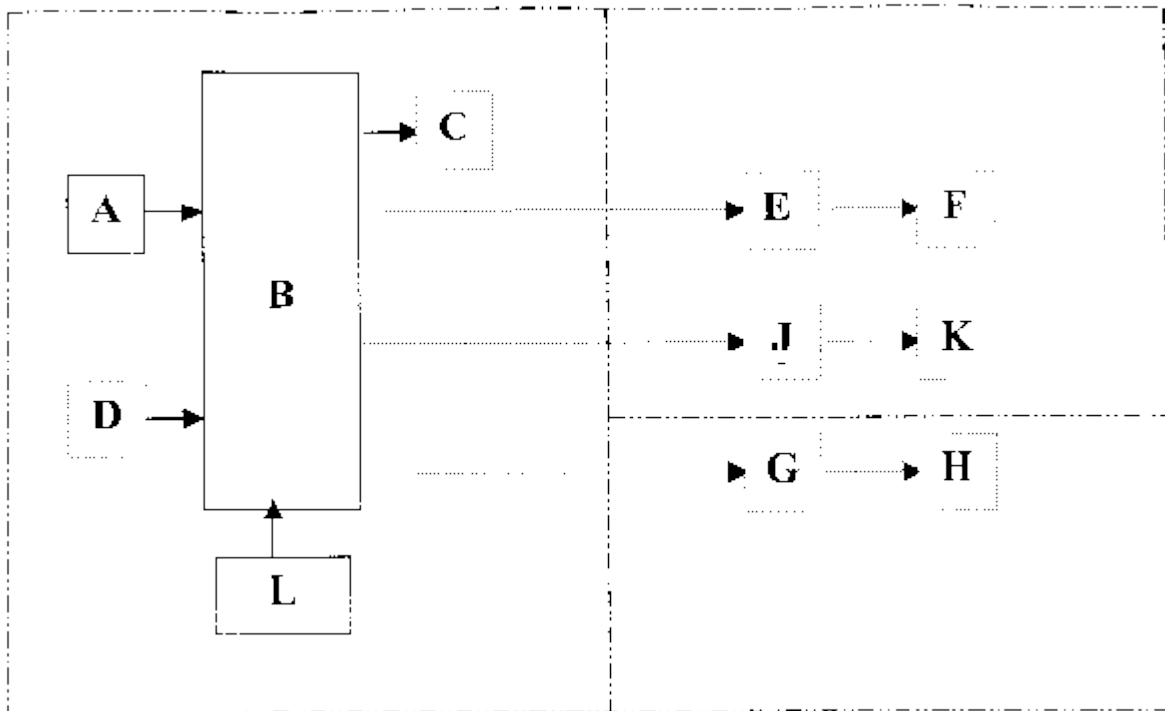
Članak 61.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 511-01-90-15613/1-99
Zagreb, 26. svibnja 1999.

Ministar
mr. Ivan Penić, v. r.

Prilog 1.

----- obvezni dijelovi sustava za dojavu požara
----- neobvezni dijelovi sustava za dojavu požara

A - automatski javljač požara
uređajima protupožarne zaštite

B - centrala za dojavu požara
protupožarne zaštite

C - uređaj za uzbunjivanje
dojave smetnji

D - ručni javljač požara
smetnji

E - uređaj za prosljeđivanje dojave požara
energijom

F - centrala za prijam dojave požara

G - uređaj za upravljanje

H - automatski uređaji

J - uređaj za prosljeđivanje

K - centrala za prijam dojave

L - uređaj za napajanje